

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6ica una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidiceri, or 3 galbini mon. sunat6ria Se prenumera la postela c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mic6 inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicarp. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 33.

Brasiovu, 7. Maiu 25. Aprile 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Despre trebile n6stre materiale.

(Continuare).

Voimu se naintamu agricultur'a si industri'a in ti6ra! Ne trebuesce banca de ipotoca? Se va face. Potestatea legislativa va incuviintia 2—3 mili6ne c6a fondu primitivu alu acelei bance. Inse oe sunt 2—3 mili6ne la o sete de bani precum domnesce aceea la noi? — Acelu fondu deci trebuie se se imulti6sca la mai multe mili6ne. Inse prin cine? Mai nainte de toti se imprumute pe banca acei fii ai patriei, cari au si luat neamu de neamulu loru mai multu dela patri'a ac6sta. Se nu fimu reu intielesi, nu le ceremu nimic, neci de pomana, ca nu avemu trebuintia de pomana dumneloru, inse neci in sila, pentru ca nu suntemu comunisti, ci ceremu im p r u m u t u la fondulu bancei, pentru proprietarii mari si mici. Earu pentru-c6a se nu i se para cuiva, ca pretensiunea n6stra ar' purcede numai din capritiu, eata vomu sc6te aici o mica lista din ceamare de 5185 si relative de 5425 proprietari mici si mari, cati au luat despagubire dela statu, earu voindu a infa6osia cititorului asemenea lista, vomu sc6te numai sumele cele mai mari, asia, in catu numai c6a prin esceptiune se va vedea cate o suma mai mica de 30 s6u de 40 mii fiorini. Ordinea numeloru si a familiiloru va fi dupa impulu care cum s'a infa6osatu la comisiunea respectiva si sub Nr. curgatoru ce a capatatu. Din acea lista apoi cititorulu judece, d6ca au mai remasu bani in ti6ra, earu d6ca nu au remasu, ce s'au alesu de acei bani. Eata list'a.

Sub Nr.	fl. v. a.
2 Bruckenthal Iosifu bar., pentru 348 colonicaturi cu 3658 falci rescumparate de ti6ra pe sum'a fostiloru iobagi in 18 sate	77.336*)
42 Rhedei Clara cont. ved. br. Rad6k pentru 545 iob.	110.369
72 Haller Barb. cont. ved. cont. Bethlen cu fii sei pentru 1617 iobagi	231.932
79 Bethlen Leopoldu conte, pentru 1932 iobagi	207.668
11 Bethlen Franciscu conte, pentru 143 "	47.948
12 Kem6ny Simon bar., pentru 111 iob.	28.192
49 Josika Tecla bar. maritata Hollaki p. 440 iob.	52.195
79 Bethlen Iosifu conte pentru 185 iob.	64.925
93 Cs6ki Georgie pentru 704 iob.	206.401
93 Bruckenthal Iosifu bar. pentru alti 895 iob.	260.276
94 Nagy Aleose de K6l pentru 142 iob.	34.575
96 Cs6ki Rosalia cont., marit. Kom6romi p. 477 iob.	104.884
95 Kem6ny Simion bar. pentru 349 iob.	83.282
97 B6nffy Nicolae pentru 2219 iob.	269.367
91 Kem6ny Dominicu bar. pentru 196 iob.	58.333
99 Barcsai Ladislau pentru 220 iob.	34.925
93 Kem6ny Georgie bar. pentru 454 iob.	28.445
99 Teleki Samuilu sen. conte, clironomii lui 364 iob.	338.376
96 Horv6th P. Polixena ved. P6chy 176 iob.	37.855
96 Bethlen Ester cont. ved. cont. Teleki p. 393 iob.	98.479
98 Teleki Ed. conte pentru 302 iob.	66.204
99 Kornis Gavrilu conte pentru 176 iob.	53.472
120 Teleki Samuilu Franciscu conte p. 683 iob.	210.791
121 Teleki Nicolae conte pentru 374 iob.	75.835
125 Bethlen Lupulu conte pentru 385 iob.	58.569
126 Colegiulu ev. reform. din Clusiu pentru 720 iob.	107.947
131 Bethlen Hermina cont. ved. Peiachevich pentru 1049 iobagi	204.721
136 Kem6ny Samuilu conte pentru 1574 iob.	306.629
154 Toldalagi Franciscu conte pentru 639 iob.	126.572
155 B6ldi Franciscu pentru 250 iob.	85.656
163 Dioszeghi Antoniu bar. pentru 153 iob.	42.346

Sub Nr.	fl. v. a.
468 B6nffy Daniilu bar. pentru 108 iob.	42.451
481 Bethlen Ladislau junele conte pentru 194 iob.	38.598
485 Bethlen Maria contesa pentru 215 iob.	43.276
486 B6nffy Albert bar. pentru 1590 iob.	315.349
492 B6l6ntit Iosifu baronu pentru 398 iob.	101.018
516 Naymister Stanislau Dr. pentru 947 iob.	241.764
523 Kornis Franciscu conte pentru 338 iob.	42.282
540 Haller Franciscu conte pentru 270 iob.	64.865
545 Teleki Stefanu conte pentru 356 iob.	63.613
571 Bornemisza Ioanu bar. pentru 530 iob.	72.886
584 B6nffy Sigismundu bar. pentru 818 iob.	123.557
585 Iosika Samuilu, Ludov. et Ioanu bar. p. 1197 iob.	352.131
605 Macsk6si Clara, ved. Teleki pentru 266 iob.	57.515
617 Bethlen Barbara cont., maritata contele Traun pentru 208 iobagi	77.099
618 Bethlen Pavelu conte pentru 430 iob.	154.234
623 Rhedei Maria cont. clironomii pentru 765 iob.	183.709
639 Teleki Ioanu conte pentru 406 iob.	100.351
651 Kunn Ladislau conte 543 iob.	78.247
654 Huzzar Carolu bar. pentru 560 iob.	151.455
655 Eszterh6zi Georgie conte pentru 109 1/2 iob	29.378
666 Eszterh6zi Stefanu conte pentru 205 iob.	88.228
675 Thoroczkai Alecsandru sen. pentru 352 iob.	51.186
694 Rad6k Stefanu bar. pentru 1157 iob.	179.386
737 Thoroczkai Iosifu bar. pentru 304 iob.	57.509
743 Comuna Elisabetopole pentru 628 iob.	86.039
785 L6szai Ludovicu pentru 96 iob.	32.485
804 Kornis Susana cont. pentru 353 iob	97.596
832 Kem6ny Stefanu sen. bar. pentru 135 iob.	30.563
834 Lang Nina ved. conte Kem6ny pentru 551 iob.	216.104
868 Kendeffi Rosa contesa pentru 197 iob.	56.287
873 Nopcsa Ladisl. bar. pentru 943 iob.	116.817
900 Vesselenyi Franc. et Ladisl. bar. p. 420 iob.	158.349
904 Kunn Gotardu conte pentru 335 iob.	51.670
931 Andr6si Ladisl. conte 393 iob.	76.496
947 Barcsai Gregorie pentru 170 iob.	40.106
949 Vesselenyi Lupulu bar. jun. pentru 366 iob.	35.135
965 B6nffy ved. n. bar. Schilling pentru 532 iob.	148.792
981 B6nffy Iosefina bar. pentru 391 iob.	65.151
996 Degenfeld Emericu conte cu cliron. p. 386 iob.	71.664
1024 Teleki Dominicu conte pentru 661 iob.	138.229
1037 Eszterh6zi Dionisiu conte pentru 110 iob.	38.831
1059 Haller Susana contesa pentru 440 iob.	71.009
1062 Barcsai Polixena cont. Laz6r pentru 283 iob.	105.217
1080 B6ldi Georgie conte pentru 166 iob.	44.913
1086 Laz6r Iosifu conte pentru 223 iob.	60.204
1095 Bodola Samuilu episcopu reform. p. 417 iob.	34.882
1127 Bethlen Ludovicu conte pentru 343 iob.	37.705
1145 Haller Anna, cont. maritata bar. Szentkereszti pentru 225 iobagi	43.654
1163 Haller Ignatiu conte pentru 136 iob.	26.236
1164 Haller Ludovicu conte pentru 209 iob.	44.415
1165 Kendeffy Rosalia n. W66r pentru 271 iob.	77.938
1198 Katona Elisa pentru 160 iob.	36.063
1204 Gyulai Ludovicu conte pentru 950 iob.	131.828
1241 Bethlen Mihailu conte pentru 450 iob.	56.816
1301 Bethlen Ioanu sen. conte pentru 334 iob.	76.813
1337 Wesselenyi Adalb. et Nic. bar. pentru 858 iob.	192.397
1374 Thoroczkai Nic, sen. conte pentru 743 iob.	136.054
1377 Bornemisza Pavelu bar. pentru 1112 iob.	201.381
1415—18 Haller Ge. jun. pentru 206 iob.	66.081
1419 Bornemisza Ales. et Ios. pentru 960 iob.	155.357
1466 Barcsai Ioanu pentru 273 iob.	39.042
1476 Teleki Al6csie conte pentru 259 iob.	46.956
1480 Wass Albert conte pentru 87 iob.	36.993
1491 Episcopi'a rom.-cat. pentru 4356 iob.	583.579
1499 Kem6ny Albert bar. pentru 347 iob.	73.999
1566 Josika Sam. Ludov. et Ioanu bar. inea p. 493 iob.	70.390

*) Crucerii si ori-ce fractiune le trecemu cu vederea, pentru-ca aici nu avemu neci o trebuintia de ele.

Sub Nr.	fl. v. a.
1567 Josika Sam. et Lud. bar. inca pentru 631 iob.	58.814
1559 Wesselényi Franc. jun. bar. pentru 411 iob.	112.219
1575 Comun'a Sibiului pentru 859 iob.	74.333
1662 Károly Stefanu conte pentru 209 iob.	44.359
1689 Bethlen Dom. conte de Iktár pentru 1075 iob.	135.510
1733 Bethlen Catarina c. de Iktár pentru 657 iob.	139.770
1735 Apor Lázár bar. pentru 203 iob.	41.986
1737 Thoroczkai Albert et Rosa bar. pentru 423 iob.	79.417
1754 Wesselényi Susana ved. Bethlen p. 315 iob.	81.448
1787 Haller Franciscu et Iosifu pentru 499 iob.	163.143
1832 Kunn Iosefina et Catarina pentru 508 iob.	91.968
1966 Bánffy Daniilu et Ioanu bar. p. 1279 iob.	258.429
1980 Kendeffy Catarina contesa pentru 219 iob.	56.147
1983 Teleki Macsimil. conte pentru 1119 iob.	286.169
2007 Teleki Iosifu conte, cliroz. p. 237 iob.	51.257
2014 Bánffy Susana bar. pentru 262 iob.	41.846
2997 Biserica si scól'a ref. din Clusiu p. 94 iob.	38.214
2033 Wass Samuilu conte pentru 129 iob.	34.147
2051 Mikes Ioanu conte pentru 432 iob.	107.158
2058 Kemény Pavelu bar. pentru 204 iob.	84.271
2059 Wass Antonia contesa cu trei fii p. 229 iob.	59.521
2060 Thoroczkai Ladisl. clironomii pentru 356 iob.	51.604
2135 Josika Nic., Leo, Iuliu et Geiza p. 338 iob.	58.291
2184 Kunn Lupulu, conte pentru 214 iob.	40.280
2241 Seminariulu clericiloru din Blasiu p. 269 iob.	38.737
2242 Archiepiscopi'a A. I. in Blasiu p. 1512 iob.	214.501
2307 Henter Iosifu bar. pentru 188 iob.	60.343
2343 Betegh Clemens pentru 60 iob.	30.107
2363 Macskási Pavelu, clironomii pentru 99 iob.	30.232
2571 Comun'a cet. Brasiovului pentru 10.535 iob.	144.706
2658 Bethlen Dominicu pentru 262 iob.	77.673
2671 Lázár Ios. conte clironomii pentru 548 iob.	145.738
2737 Monastirea sororiloru misericordiane in Szatmár pentru 301 iobagi	56.302
2743 Comun'a cet. Clusiuului pentru 428 iobagi	103.525
2843 Sebes Franciscu pentru 194 iob.	44.052
2870 Comun'a cet. Gherl'a pentru 404 iob.	134.960
3007 Nemes Ioanu conte pentru 258 iob.	73.425
3080 Zakariás Maria pentru 163 iob.	44.773
3086 Szabó Lupulu pentru 115 iob.	39.079
3406 Kendeffy (famili'a) pentru 461 iob.	58.960
3407 Kendeffy (famili'a) pentru 396 iob.	53.553
3408 Kendeffy (famili'a) pentru 488 iob.	59.885
3455 Averea nationala sasescă*) p. 4319 iob.	852.999
3488 Erariulu cameralu (imp.) pentru 5065 iob.	757.899
3489 Erariulu montanisticu (imp.) p. 11094 iob.	431.361
3499 Bethlen Carolu et Franc. conti pentru 77 iob.	35.962
3527 Dominiulu sasescu numitu alu celoru 7 judetie pentru 7471 iobagi, tacse	83.173

(Va urmá.)

Relatiune

asupra celoru doua proiepte de lege privitoare la §§ 40, 45, 48 si 82 ai patentei urb. din 21 Iunie 1854.

(Continuare din Nr. tr.)

Au dóra suplinesce lips'a celoru dorite si ajunge la mesur'a meritatoru asteptari ale poporului munteanu patent'a din 21 Iunie 1854? — Ba nu domniloru! pentru-ca ea infatisiéza o lege generale pentru tóta tiér'a; si punctulu ei de plecare n'au fostu din fapt'a complinita a unoru merite castigate in a. 1848 si 1849 tientendu catra remunerarea loru; acelu punctu de plecare a numitei patente au fostu fapt'a incetarei iobagiei, si scopulu ei au fostu regularea referintieloru de posesiune devenita neincungiuravera preste tóta tier'a, — bas'a patentei au fostu dara, si neci nu putea fi alta, decatu generale imprumutata dela relatiunile ce s'au desvoltatu si au sustatu pana in a. 1848, din care cauza ea si in muntii apuseni nu pe alta decatu totu pe aceea basa a dreptului putea se se intemeieze, fora de a se puté luá deosebitu respectu la alte de si drepte pretensiuni, ca de acelea ce nu sunt deduse din referintiele feudali si acaroru obiectu aru fi meritele din anii 1848—1849.

Nu au multumitu patent'a asteptarile munteniloru, — da reulu celu mai mare pentru ei jace in deosebit'a impregiurare, ca loru neci atata nu li s'au resolvatu, catu ar' tre-

*) Dupa dominiile din districtulu Fogarasiului inscrise natiunii sasesci sub Mari'a Teresi'a R.

bui se fie effuintia din bas'a de dreptu cea generale a patentei, de óre ce chiar' cu privire la acésta basa aru fi trebuitu, cá se se ia la referintiele din munti o deosebita privire. Dovad'a prescurtarei loru in mesur'a ce li s'ar' fi cuvenitu stá odata in faptululu, ca pentru resolvarea contingentulu de padure cerutu in munte nu s'au luatú o alta cheie, si ca in privinti'a acésta s'au tractatu fora reserva, cá locuitorii dela tiér'a, macarca diferinti'a intre ambe partile este fórte mare. — Daca luamu inse adeverulu acelei impregiurari in cumpana cu mesur'a statorita din patent'a, descurtéza si dreptulu pretensiunei celoru dela tiéra, apoi descurtarea si nedreptatierea indoita, ba indiecita a poporului munteanu se póte prinde cu man'a. —

Padurea pentru colonulu munteanu au fostu totudeuna si este adi aceea ce pentru tieranu este mosi'a cea roditóre in pamentu si fenatiu si alte beneficii ale economiei rurale.

Colonulu dela tiéra au folositu si folosésce padurea pentru incalditu, pentru ingraditu, pentru edificii de locuítia si de economia, adeseori si pentru pasiune, ér' cá se faca negotiu cu lemnulu nu 'lu iarta economi'a rurale, fiindu ca acésta-i asecuréza esistenti'a, totusi esistu comune cu paduri intense alu caroru dreptu nu l'au disputatu nimene si pe dreptu neci nu se va puté disputá. Referintiele munteniloru sunt inse cu totul altumentre, chiar' opuse celoru dela tiéra, pentru ca aici negotiulu cu lemnulu cruđu si prelucratu si industria de acestu materialu stá in fruntea tuturoru ocupatiuniloru, pe aceste se intemeisa esistenti'a poporului, pentru-ca afara de aceea, ca pamentulu este fórte pucinu, dar' apoi neci nu se rentéza osteneal'a pusa pe economi'a rurale, pentru-ca clima aspra impedecandu vegetatiunea face pamentulu neroditoriu, avisandu poporulu la padure, care suplinesce lips'a aceloru trebuintie ce si le acopere tieranulu din mosi'a de campu. —

Afara de acestea chiar' si pentru acoperirea lipseloru care si la tieranu sunt de tóte dilele si care mai inainte le-amu atinsu, la munte se cere unu contingente cu multu mai mare decatu la tiéra. Despre adeverulu acestui asertu se póte convinge ori-cine, daca va luá lucrulu practice avendu inainte fapta nerestornavere si anume, ca pana candu tieranulu primavar'a de regula incependu din mediuloculu lui Aprile pana in mediuloculu lui Noembre caldur'a de lipsa si o imprumuta dela clim'a strabatuta de radiele sórelui, munteanulu pana cu finea lui Maiu si dela diumatate Septembre incependu, eara numai din vatr'a focului si o póte asteptá; esceptiunea dela regula in tiéra face asemenea esceptiune si in munte totu deuna. — Peste vera inainte poporulu dela tiéra adeseori si cu cateva siumoiage de paie 'si pregatesce ori incaldiesce bucate pentru hrana s'a, pe candu de acestu surrogatu de focu munteanulu nu póte vorbi, pentru-ca paiulu la munte pentru raritatea lui sta mai intr'o proportiune cu fenulu la pretiu, ér' in privinti'a calitateri fiindu mai cruđu si mai nutritoriu decatu celu dela tiéra, totudeuna face nutretiu pentru vite. — Pasiunea munteanului este de regula in padure. Eata dara diferinti'a vietiei din munte vis-à-vis de vietii'a poporului dela tiéra, si eata prin urmare mesur'a lipseloru munteanului de padure cu catu intrece pe aceluia dela tiéra si cu catu se cere unu mai mare contingente spre acoperirea loru. —

La impregiurarile locali, la lipsa avuta s'au luatú privire si pana in a. 1848 totudeuna, de óre-ce acolo inca au esistatu paduri comunali, care au servitu pentru tóte trebuintiele coloniloru in mesur'a aceea ce s'au simtitu. Numai dela a. 1848 si respective dela 1850—1851 incóce sunt constrinsi muntenii in dreptulu loru mai tare decatu ori care alti locuitori din tiéra, pentru-ca oficialii fisco-dominali in esagerarea loru mergu asia departe, catu neci arborele care sta pe pamentulu ce este proprietatea fostului iobagiu nu 'lu érta cá se silu taie, mecaruca in privinti'a acésta suntú hotariri dela fost'a c. r. locotenentia, care asecuréze proprietatea fostului iobagiu la arborii crescuti pe pamentulu stapanitu de elu, totusi déca cutésa cineva alu taiè, se denuntia prin vigilu asia numitulú „gornicu de padure“ cá furu de lemne, pentru-ca gornicului de padure nu-i servescu de cinosura in servitiulu si in purtarea s'a catra poporu hotaririle guvernului, cela ce inaintea gornicului este si mane, ca gubernulu este domnulu padurariu (Förster), acarui instructiune suna asia, ca totu ce e arbóre esitu din pamentu ori unde ar' fi acela, este, proprietatea fiscalului, si daca se atinge si taie cineva arborele din propria s'a gradina, inca au comisú furtu in daun'a erariului. — Acésta este instructiunea si dupa asta se intogmesce si conceptulu gornicului despre proprietatea lemnului, fiindu ca elu trebuie se creada domnulu Förster si se si lucre dupa invia-

tiunea lui, — ér' apoi domnulu szolgabireu, chiar' asia cum au facutu si domnulu praetoru ori actuariu de mai inainte, trebue se creada gornicului, ca asia suna § 424 din pr. criminale si trebue se i subsume marturisirea de proba deplina, in contr'a careia in sedaru si póte totu striga deliuentulu si póte totu alega la martori, ca nu se póte asculta, ci ajunge pedepsitu, — eata apoi si sententi'a cea fora de lege.

Asemenea procedura au provocatu in var'a anului trecut for'a vina bietului poporu acea fórte trista intemplanre, ca presidiulu guberniale au ordinatu o companie de militia, cá esecutiune mai inainte inca de a se fi eruatu lips'a, si de a se fi datu caus'a chiar' seriósá si legiuita, — ce in urmă cercetenduse s'au si doveditu si dupa mai multu de 2 luni militi'a s'au retrerasu, fora inse, cá poporulu se 'si fi scaimbatu purtarea s'a de inainte de esmiterea esecutiunei. —

Cá se mai fia vorb'a in muntii apuseni si de padure comunale ferit'au Dumnedieu! de óre-ce man'a de feru a oficialiloru dominali punenduse pe tóta tuf'a a catorva dieci de mii de juguri de padure tractata mai inainte de anulu 1848, cá padure comunale, -- tóte comunele au fostu silite a incaminá procese urbariali in contr'a dominiului silvanale; — ce se vedi inse? tribunalulu urbariale care in absolutismu au statutu in Alba-Iuli'a, precum si celu de acuma de sub constitutiune, ce sta in Abrudu, luandu de mustra o sententia a celui de antaiu si alunecandu totu pe acea cale fórte prejudetiósá pentru poporu, au intorsu principiulu juridicu „lex posterior derogat priori“ in lex prior derogat posteriori, de óre-ce asia 'si motivédia sententiele ce reiépta de a rondulu pretensiunea legale a comuneloru cumca: dupa ce articulu XXX din anulu 1791 tienea, cumca proprietatea paduriloru privesce pe dominiu, pentru aceea pretensiunea comuneloru intemeliata pe patent'a din 21 Iuniu 1854 §§ 3 si 7 nu póte avé locu, si ca probamentele aduse de comuna pentru spriginirea dreptei pretensiuni sunt superflue; escelenta argumentatiune de juristu si minunata logica! cu care apoi comunele se releaga la § 47—48 alu patentei!—

Daca munteniloru pomeniti in sensufu acestoru §§ li s'ar resolvá si asemná chiar' mactsimulu esceptionale de juguri, din causele aratate neci acestu mactsimu nu le reda unu ecuivalentu de padure suficiente si in care se le fia asecurata mesur'a beneficieloru legali, de care s'au bucuratu in fapta pana in , si respective pana dupa a. 1848. Dóue impregiurari sunt afara de susu atinsele inca de mare ponderositate pentru poporulu monteanu, care nu se potu trece cu vederea, de intre care una este aceea, ca in munte cu fórte mica esceptione apoi mai tóta posesiunea de pamentu si fenatiu se tienea de a 3-a si a 4-a clasa dupa clasificatiunea din a. 1819—20; prin urmare contingentulu cerutu cá cheie la participarea din padure dupa mesur'a dela 1½, pana la 6 juguri este 11 juguri, pe care luandu totu muntele de a lungulu si latulu, apoi neci la duoi insi nu o putemu afla, din caus'a ca pamentu lucratoriu in proportiune cu poporatiunea cea fórte désa de acolo este fórte pucinu si tare impartitu, asia catu celu cu posesiune de 5—8 juguri este fórte bine dotatu, da si de acestea inca suntu rari si regul'a in cantetatea posesiunei individuale se invérte dela 1 si mai pucinu de unu jugu pana multu la 3—4. Prospectulu celu da dara patent'a acestoru munteni trebue se puna in miscare pe totu sufletulu cugetatoriu de sórtea acelu poporu bravu si atatu de meritatu pentru patria si tron. — A dóua impregiurare totu atatu de momentósá este aceea, ca si pucinu ce 'lu resolvea acei duoi §§ si care in referinti'a catra folósele loru trase pana acuma si catra lips'a cea ardiétóre, pe care o au, este cá o nula, si acelu pucinu inca le vine acumu dupa 16 si mai multi ani dela incetarea iobagiei, ér' apoi contin-

gentulu competentiei ce li se demesura nu iea privire la impregiurarea, ca in atata tempu cu scaimbarea referintieloru din tíera au mersu treptatu scaimbanduse si lipsele loru, asia patent'a nu pune in cumpana, ca aceea ce de regula ar' fi trebuitu se li se dè atunci, li se da numai dupa 16 ani, in care s'aru fi pututu intogmi si ingriji pentru viitoriu de sene si intr'unu modu pe care adi numai simtiulu de dreptu si de umanitate alu legislatiunei este in stare alu substitua; — necesitatea de ingrijire pentru acestu poporu este dara mai multu cá imperativa. —

Acumu domniloru! dupa intretieserea scurtei episeode de mai inainte referitóre la munteni, si dupa atingerea referintieloru presente de acolo, peste care nu puteamu trece fora de ale da espresiunea cu care me simtieamu datoriu; reluandumi firulu intreruptu, me reintorcu la espunerile ce le amu fostu inceputu cu privire la stilisarea proiectulu de lege, adusu pentru paduri, si concedu, ca momentele atinse de mine si constelarea referintieloru din munte asia precumu pre scurtu le amu descrisu, pre scurtu dicu, pentru-ca voindu cineva a le descrie, ar' trebui se faca unu opu intregu, care cere tempu mai lungu decatu preste care puteamu eu dispune cá referente; concedu dicu, ca tóte acelea si inca déca i ar' fi fostu cunoscute domnului propunetoriu, ér' fi pututu servi de ansa la localisarea proiectulu seu de lege numai la locurile montóse, nu inse, si la estremulu de a face si a-ci in munti esceptione, unde diferinti'a intre lipsa si lipsa nu este mare. — Precum amu pomenitu inse mai in susu, repetiescu si acuma ca din motivele cele generali aduse cá argumente pentru proiectu, in cuprinsulu acestuia privitoriu numai la partile montóse este unu scadiementu. In aceasta convictiune me intaresce si subpositiunea, ca nu potu crede, cumca domnulu propunetoriu pe calea legislativa ar' fi doritu se se creeze o stare favorita esceptionale pentru o partecicá din locuitorii tiei, care de si au pentru sene destule merite spre a puté fi favorati, da chiar' pentru aceea le sta si o alta cale inca deschisa spre realisarea meritatei remuneratiuni. — O asemenea remuneratiune déca s'ar' si luá in bagare de séma pe calea acésta, remanendu inse ceilalti neconsiderati, cu dreptulu s'ar' puté luá si ar' fi fapta, ca o asemenea consideratiune s'au intemplanu pe unu pretiu fórte scumpu, pe pretiulu de jertfirea dreptulu celorulalti munteni, s'ar' mai puté dice, ca pe unu pretiu de sange, de óre-ce muntenii asemenea s'au jertfitu inainte cá si in anii 1848—1849, — chiar' asia si pe pretiulu celorulalti locuitori din tíera, care de si nu sunt munteni, si de si nu sunt norocosi a puté fi mundrii pe atatea virtuti cetatienesci, — totusi pentru cá se póta gustá fructele unei legislatiuni juste, si se se impartasiesca de bunatatea unei legi drepte, au pentru sene in genere totu acelea motive ale dreptulu si exigentii tempului, — si care déca s'ar' si realisa, intru nemicu nu deróga justeloru asteptari ale munteniloru, intru a-deveru meritati pentru o recunoscintia reale si mai mare a jertfeloru aduse. — Cá se fia jacutu in intentiunea domnului propunetoriu o asemenea favorare nu potu presupune neci din aceea cauza, ca asia ceva i s'ar' puté imputá de incercare spre comiterca unei partialitati in legislatiune.

Din causele atinse credu, ca generalisarea § 1 din proiectulu care se referesce la § 48 alu patentei din 21 Iuniu 1854, fiindu cá o effuintia din principiulu adoptatu in proiectu, nu va fi alta decatu o intregire stilistica, si neci cu intentiunea domnului propunetoriu nu va colide. — (Va urmă si capetulu).

Brasiovu 7 Maiu. S'a mai intemplanu si in alti ani ninsóre nu numai pe la s. Georgie vechiu, ci si pe la Constantinu si Elena; ci aceeasi a fostu mai cu sama trecatóre cá grindin'a si neinsoçita de inghietiu,

Astadata inse a inceputu se plóia cu ninsóre si cu ventu rece inca de alaltaeri dupa amiédi; dela 6 óre inainte a continuatu ninsórea preste tóta noptea si a ténutu pana eri la amiédi. Cepi de ghiacia s'au formatu pe la stresini; eara as tanópte a ingheciatu ap'a in valcele si in vase de lemn la sate afara. Ce se va alege de fruptele pomiloru oarii apucaserá a infori fórté frumósu, cum si de plantele cele mai fragede meridionale din gradini, se póte prevedé inca de astadi.

De altumintrea pretiurile bucateloru stau totu apasate. Seminaturile sunt destulu de frumóse, eara nenumeratele minciuni politice scornite cá de 6 septemani incóce despre resbóie, revolutiuni, invasiuni in Principatele vecine, au amutitu deocamdata cu totulu, pana ce é' se va mai afla vreunu pseudo diplomatu spre a reporta despre noua planuri de resturnare si cutropire. Asia ómenii nu se vedu siliti a mai cumpara la bucate numai de fric'a ostiriloru de tóte armele si din tóte staturile; ci specul'a negutiatorésca va invatia a se intemeié pe alte coniuncturi mai solide.

Apropiarea redeschiderii dietei a inceputu se ocupe si pe la noi mintile mai multoru ómeni, se pare inse ca lipsese acelu parocsismu, acelea friguri politice care predominaserá cu ocaziunea alegeriloru din Iuniu a. tr. si inca vreo doua luni dupa aceea. Ómenii se dedatu a calcula si in politica cá si in comerciu.

Scirea latita dupa „Corresp. generala“ (ministeriala) despre modalitatea impartirii celor 25 mii fl. v. a. votati de catra senatulu imperialu clerului greco-resarítenu din Ardealu a datu ocaziune in publicu la multe talmaciri curióse.

Pe la Sibiiu si alte locuri din provincia inca a ninsu; la 1860 inca ninsese la 6 Maiu, inse acumu e frigulu mai mare si póte si mai periculosu.

Dietalu. La continuarea sesiunii dietale, pe 23 Maiu la 10 óre se si afla toti deputatii si regalistii invitati de catra presiedintele dietei Gustavu Groisz si ad. in urm'a unei impartesiri primite dela r. comisariu de C r e n e v i l e , care contine, ca Mai S'a cu resolut. de 22 Apr. a. c. a binevoitu a-demanda continuarea dietei pe 23 Maiu.

Alegerile in Deva si Clusiu s'au pusu in lucrare si celalalte se mai punu. Ar' fi debili romanii, candu nu s'ar' mai incorda pentru vre una acuzitiune de deputatu d. e. la Abrudu, Alba

Din a f a r a bate la ochi, ca dupa ce Franci'a tramise corabii de resboiu la Tunisu, apoi Angli'a a datu ordine marinei tramise acolo, cá se lucre in contielegere cu Franci'a.

Insurrectiunea in Algirulu de amediadi se domoli prin mesurile luate de Pelisier, ducele de Malakoff, si se au mai tramisu batalióne din Franci'a acolo. — Mahomedanii se afla toti conspirati a se mai arunca odata pe gutulu civilisarii, care i scurta in folosirea privilegialoru. Ecce si turcii sunt totu de acelu principu cu oligarchii nostri. Óre oarii su mai creacini?

Angli'a, vediendu ca flot'a austriaca trage catra m. baltica, póte cu cugetu de a se alatura la marin'a prusiana spre a se opune flotei danese, indata dete ordinu, cá o escadra se stè gata a intra in marea baltica, inse priminduse respunsu dela Austri'a, se mai amanà acésta tramitere. Conferintia nu se mai tienù. Prusienii au ocupatu Jutlandi'a tragunduse si de aici Danii indereptu, si au aruncatu o contributiune belica pe poporu in suma de 650 mii de taleri prus.

Dupa cum s'au retrasu danii din Friderici'a se crede, ca se vor' retrage si din insul'a Alsen, la consilierea poteriloru neutre, dar' urm'a nu se scie cum va intóroe lucrulu.

La K i s s i n g e n, se crede, ca se vor' intalni monarchii alu Austriei, Rusiei si Prusiei, cam in Maiu, candu societeloru vor' fi acolo la bai. —

In R o m a n i ' a vacantia de legislatiune si abundantia de siretii, cu oarii se insiéla olacasii, cá se si parasésca locurile in pretiu de daruri mobile si apromisiuni.

Conferintiele dela Constantinopole in causa secularisarii monastiriloru la pretensiunea repres. francesu s'au amanatu pana dupa finea conferintii dela Londinu.

Nr. 10505 1864.

CONCURSU.

La dóue din cele patru clase nou radicate ale scólei reali inferiori la scól'a principale elementare din Gyergyó-Sz.-Miklosiu cerculu Csikolui in Transilvani'a, create cu emisulu imper. ddo. Oct. 21-a a. 1863 pe specele erariului, sunt 3 posturi de invatiatori a se asiedia si ad. celu

de antaiu cu 750, siepte sute cincidieci florini, alu doilea cu 650, siepe sute cincidieci, si al treilea 600, siepe sute florini v. a. pe anu, dintre cari invatiatori celu d'antaiu este cu deregetoria de directiune insarcinatu, pentru care obligatiune i se promite o remuneratiune de 105 fl. una suta si 5 florini v. a.

Competitorii pentru unulu dintre cele trei posturi au a produce a-fara de atestatele scolastice, in sensulu mandatului ministeriului de cultu din 24 Aprilie 1853 (R. G. B ea 1853 Nr. 76 facia 347) si dovedirea, ca au pusu esameneloru din obiectele de invetiamentu inaintea comisiunei competente — si sciinti'a limbelor patriei, mai vertosu a limbei ungare.

Competitorii la aceste posturi au a 'si tramite supliceloru bine documentate la acestu guvernii reg., séu decumva ar' fi in servitiu publicu, prin deregatoriele competin e, pana in 20 Maiu a. c. candu decurge terminulu.

Sibiiu 6 Aprilie 1864.

3—3

Dela guvernulu reg. Transilvanu.

Nr. 1859/1864.

3—3

EDICTU.

Judeciulu districtualu alu Brasiovlui face cunoscutu prin acésta Dlui Ioane Opreanu, ingineriu, care mai inainte locuía in Türkesiu, ér' acuma nu se sci unde:

Cumca D. Georgiu I. Dumitru din Galati, prin advocatulu provincialu Franciscu de Trauschenfels, a adusu inaintea acestui judeciu in contr'a lui, respective in contr'a curatorelui, ce e a se pone pentru elu una acusa pentru a se aduce sentintia judecatorésca in caus'a platirei unei imprumutari de 11 galbeni si 1135 lei de Galati, si una alta incusa spre a se decide judecatorésca pentru rebonificatiunea de 200 fl. m. a., despre cele ce se ordinà infaciosiarea judeciala pe 1 Iun. 1864 pe lenga amenintiarea cu urmarile dupa § 40 din Ord. Pr. C.

Fierendca judeciulu nu sci, unde se afla Ioane Opreanu ingineru, asia in pericolulu si pe specele acestuia se asiedia D. advocatuprov. Iosifu Maier curatore, cu care se va es-pertracta procesulu acesta dupa prescrierile codicei civile.

D. Ioane Opreanu dar' se monitésa, cá séu se avisese pe asiadiatulu curatore bine despre pertractarea procesului seu, dandui la mana documentele ajutoria séu se arate judeciului numirea altui advocatu, pentru-ca la din contra va avé numai sie'si asi imputa consecintiele, ce voru esi din negligerea acestei cause.

Brasiovu 13 Aprile 1864.

Judeciulu districtuale.

Nr. 38/1864.

CONCURSU.

Din partea Eforiei scóleloru gimnasiale si normale romane resaritene din Brasiovu se face prin acesta de obste cunoscutu, ca, spre esarendarea

a) bailoru de aburu, de tusiu, de asudatu, de vana cu tóte incaperile tietóre de ele

b) restauratiunei incorporata acestoru bai, cu tóte localitatile tietóre de ea

c) baile cele vechi de vana renoite in stare buna,

d) cladirea odailoru de passageri,

e) unu siopu pentru cara, grasdiu pentru cai, etc. etc.

una gradina cu pomi infrumsetiata, lenga bai etc. etc. — se va tiené una licitatiune, si adeca in 12 Iunie 1864 st. nou, la 10 óre inainte de amiadi in edificiulu scóleloru romane in suburbiulu Scheiu in Brasiovu, la care se invita fiacare, care ar' fi dispusu a priimi aceste obiecte in arenda.

Aceste bai se voru esarenda pe 3 ani unulu dupa altulu incependu dela 1-a Oct. 1864 si sum'a de arenda pe anu se va striga cu 1400 fl. v. a.

Licitantii vor' avé a depune mai inainte de a incepe licitatiunea, unu vadium de 10⁰/₀ dela sum'a arendii anuale.

Conditiiunile licitatiunei se póte ceti in canoelari'a subscrisei Eforii.

Brasiovu 8/20 Aprile 1864.

2—3

Efori'a scóleloru centrale rom.

Publicare.

Subscrisulu are onore a incunoscintia pre multu onor. publ., cumca in ver'a a. 1864 la baile de scalda din Zsabonitza (Görgény so okna) e gata la ospetii, cari voru veni acolo a servi, cu cele mai gustóse bucate si mai alese beuturi, precum si cu inghiaciata (fagyalt) cu unu pretiu moderatu si cu tóta promptitudinea.

P e t r u F a r a g o,
ospetetoriu.

1—3

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.